

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

18. prosinca 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Socijalna sigurnost – Koordinacija sustava socijalne sigurnosti – Uredba (EZ) br. 883/2004 – Članak 3. – Materijalno područje primjene – Davanje za slučaj starosti – Sloboda kretanja radnika u Europskoj uniji – Uredba (EU) br. 492/2011 – Članak 7. – Jednako postupanje prema domaćim radnicima i radnicima migrantima – Socijalne povlastice – Propis države članice kojim se ‚dodatak za sportaše državnih reprezentacija‘ dodjeljuje samo državljanima te države”

U predmetu C-447/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Najvyšší súd Slovenskej republiky (Vrhovni sud Slovačke Republike), odlukom od 29. svibnja 2018., koju je Sud zaprimio 9. srpnja 2018., u postupku

UB

protiv

Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava,

SUD (treće vijeće),

u sastavu: A. Prechal, predsjednica vijeća, K. Lenaerts, predsjednik Suda, R. Silva de Lapuerta, potpredsjednica Suda, u svojstvu sudaca trećeg vijeća, L. S. Rossi (izvjestiteljica) i F. Biltgen, suci,

nezavisni odvjetnik: E. Tanchev,

tajnik: M. Aleksejev, načelnik odjela,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 7. svibnja 2019.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli,

- za slovačku vladu, B. Ricziová i M. Kianička, u svojstvu agenata,
- za češku vladu, M. Smolek, J. Pavliš, J. Vlácil i L. Dvořáková, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, D. Martin, A. Tokár i B.-R. Killmann, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 11. srpnja 2019.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: slovački

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. točke (w) i članaka 4. i 5. Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 883/2004 od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL 2004., L 166, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 160.) i članka 34. stavaka 1. i 2. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osobe UB i Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava (Generalni direktor Agencije za socijalno osiguranje u Bratislavi, Slovačka) povodom zakonitosti odluke kojom se prvospomenutom odbija pravo na dodatak koji se isplaćuje određenim vrhunskim sportašima.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Članak 1. Uredbe br. 883/2004, naslovljen „Definicije”, predviđa:
„U smislu ove Uredbe:
[...]
(w) ‚mirovina’ ne obuhvaća samo mirovine već i paušalna davanja koja mogu zamijeniti i davanja u obliku povrata doprinosa i, u skladu s odredbama glave III., povećanja na ime usklađivanja ili dodatne doplatke;
[...].”
- 4 Članak 3. navedene uredbe, naslovljen „Materijalno područje primjene”, navodi:
„1. Ova se uredba primjenjuje na sve zakonodavstvo s obzirom na sljedeće grane socijalne sigurnosti:
(a) davanja za slučaj bolesti;
(b) davanja za majčinstvo i istovjetna davanja za očinstvo;
(c) invalidska davanja;
(d) davanja za slučaj starosti;
(e) davanja za nadživjele osobe;
(f) davanja za ozljede na radu i profesionalne bolesti;
(g) posmrtna pripomoć;
(h) davanja za nezaposlenost;
(i) predmirovinska davanja;
(j) obiteljska davanja.

[...]

3. Ova se Uredba također primjenjuje na posebna nedoprinosna novčana davanja predviđena člankom 70.

[...]”

5 Članak 4. navedene uredbe, naslovljen „Jednakost postupanja”, glasi kako slijedi:

„Ako ovom uredbom nije drugačije predviđeno, osobe na koje se ona primjenjuje uživaju ista prava na davanja i podliježu istim obvezama, u skladu sa zakonodavstvom svake države članice kao i njezini državljani”.

6 Člankom 5. te uredbe naslovljenim „Jednako postupanje s davanjima, dohotkom, činjenicama ili događajima” propisuje se:

„Ako ovom uredbom nije drukčije predviđeno, a u smislu posebno utvrđenih provedbenih propisa, primjenjuje se sljedeće:

(a) ako na temelju zakonodavstva nadležne države članice primanje davanja iz sustava socijalne sigurnosti i drugog dohotka ima određene pravne učinke, odgovarajuće odredbe tog zakonodavstva također se primjenjuju na primanje istovjetnih davanja ostvarenih na temelju zakonodavstva druge države članice ili na dohodak ostvaren u drugoj državi članici;

(b) ako se na temelju zakonodavstva nadležne države članice pravni učinci pripisuju pojavi određenih činjenica ili događaja, ta država članica uzima u obzir slične činjenice ili događaje koji nastanu u bilo kojoj državi članici kao da su nastali na njihovom državnom području.”

7 Glava III. Uredbe br. 883/2004 sadržava poglavlje 9. naslovljeno „Posebna nedoprinosna novčana davanja”. To poglavlje se sastoji od samo jednog članka, naime članka 70. te uredbe, naslovljenog „Opće odredbe”, koji u staccima 1. i 2. predviđa:

„1. Ovaj se članak primjenjuje na posebna nedoprinosna novčana davanja koja su stečena na temelju zakonodavstva koje zbog svog osobnog opsega, ciljeva i/ili uvjeta za stjecanje prava ima značajke kako zakonodavstva o socijalnoj sigurnosti navedenog u članku 3. stavku 1., tako i socijalne pomoći.

2. U smislu ovog poglavlja, pod pojmom ‚posebna nedoprinosna novčana davanja’ misli se na ona koja:

(a) su namijenjena:

i. stjecanju dopunskog, zamjenskog ili pomoćnog osiguranja za slučaj rizika obuhvaćenih granama socijalne sigurnosti navedenih u članku 3. stavku 1., a koje određenim osobama jamči najniži prihod za osnovne životne troškove s obzirom na gospodarsku i socijalnu situaciju u određenoj državi članici;

ii. samo za posebnu zaštitu invalidnih osoba, usko povezanu s navedenim socijalnim okruženjem osobe u određenoj državi članici,

i

(b) ako se financiranje isključivo izvodi iz obveznog oporezivanja namijenjenog pokrivanju općih javnih troškova, a uvjeti za stjecanje i određivanje davanja ne ovise ni o kakvom doprinosu s obzirom na korisnika. Međutim, davanja koja se stječu kao dodatak doprinosnim davanjima ne smatraju se doprinosnim davanjima samo zbog tog razloga,

i

(c) navedena su u Prilogu X.”

- 8 Članak 7. Uredbe (EU) br. 492/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji (SL 2011., L 141, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 264.).

„1. Prema radniku koji je državljanin države članice ne smije se, zbog njegovog državljanstva, u drugoj državi članici postupati drukčije nego što se postupa prema domaćim radnicima kad je riječ o uvjetima zapošljavanja i rada, a posebno primicima od rada i otpuštanju te, ako postane nezaposlen, vraćanju na posao ili ponovnom zapošljavanju.

2. Takav radnik uživa jednake socijalne i porezne povlastice kao domaći radnici.”

Slovačko pravo

- 9 Člankom 1. zákona č. 112/2015 Z.z. o príspevku športovému reprezentantovi a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (Zakon br. 112/2015 o dodacima za sportaše državnih reprezentacija i izmjenama Zakona br. 461/2003 o socijalnom osiguranju) u njegovoj verziji primjenjivoj na glavni postupak (u daljnjem tekstu: Zakon br. 112/2015), određuje se:

„Ovaj zakon uređuje dodjelu dodataka za sportaše državnih reprezentacija (u daljnjem tekstu: dodatak) u obliku javnog socijalnog davanja, čiji je cilj financijski osigurati sportaše koji su – u svojstvu sportaša državnih reprezentacija Čehoslovačke Republike, Čehoslovačke Socijalističke Republike; Savezne Republike Čehoslovačke; Savezne Republike Češke i Slovačke ili Slovačke Republike – osvojili medalju na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama, olimpijskim igrama gluhih, na svjetskim ili europskim prvenstvima.”

- 10 Člankom 2. stavkom 1. tog zakona propisuje se:

„Na dodatak ima pravo fizička osoba:

- (a) koja je u svojstvu sportaša državnih reprezentacija Čehoslovačke Republike, Čehoslovačke Socijalističke Republike, Savezne Republike Čehoslovačke, Savezne Republike Češke i Slovačke ili Slovačke Republike, osvojila
1. zlatnu medalju (prvo mjesto), srebrnu medalju (drugo mjesto) ili brončanu medalju (treće mjesto) na olimpijskim igrama, paraolimpijskim igrama ili olimpijskim igrama gluhih,
 2. zlatnu medalju (prvo mjesto), srebrnu medalju (drugo mjesto) ili brončanu medalju (treće mjesto) na svjetskim prvenstvima ili zlatnu medalju (prvo mjesto) na europskim prvenstvima u sportskoj disciplini koju je u olimpijske igre uključio Međunarodni olimpijski odbor, u paraolimpijske igre Međunarodni paraolimpijski odbor odnosno u olimpijske igre gluhih Međunarodni odbor sportova za gluhe, a koje su neposredno prethodile svjetskim prvenstvima ili europskim prvenstvima ili koje su se održale u godini u kojoj su se održala svjetska ili europska prvenstva;
- (b) koja je državljanin Slovačke Republike,
- (c) koja ima stalni boravak na državnom području Slovačke Republike ili je osoba na koju se primjenjuje poseban propis,
- (d) koja ne prima sličan inozemni dodatak,
- (e) koja je navršila dob za umirovljenje, i

(f) koja je zatražila priznanje svojeg prava na mirovinu u skladu s posebnim propisima.”

11 U članku 3. navedenog zakona navodi se:

„Iznos dodatka sastoji se od razlike:

- (a) između iznosa od 750 eura i sveukupnog iznosa mirovinskih davanja na temelju posebnih propisa i sličnih mirovinskih davanja isplaćenih u inozemstvu, pod uvjetom da je fizička osoba osvojila:
 - 1. zlatnu medalju u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 1.,
 - 2. zlatnu medalju u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 2. na svjetskim prvenstvima ili
- (b) između iznosa od 600 eura i sveukupnog iznosa mirovinskih davanja prema posebnim propisima i sličnih mirovinskih davanja isplaćenih u inozemstvu, ako je fizička osoba osvojila:
 - 1. srebrnu medalju iz članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 1.,
 - 2. srebrnu medalju u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 2. na svjetskim prvenstvima ili
- (c) između iznosa od 500 eura i sveukupnog iznosa mirovinskih davanja prema posebnim propisima i sličnih inozemnih mirovinskih davanja, ako je fizička osoba osvojila:
 - 1. brončanu medalju iz članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 1.,
 - 2. brončanu medalju u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 2. na svjetskim prvenstvima ili
 - 3. zlatnu medalju iz članka 2. stavka 1. točke (a) podtočke 2. na europskim prvenstvima.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 12 UB, češki državljanin, koji svoje stalno boravište već 52 godine ima na državnom teritoriju koji danas pripada Slovačkoj, osvojio je 1971. zlatnu medalju na Europskom prvenstvu u hokeju na ledu i srebrnu medalju na Svjetskom prvenstvu u istoj disciplini, kao član državne reprezentacije Socijalističke Republike Čehoslovačke.
- 13 Prilikom raspada Savezne Republike Češke i Slovačke u ponoć 31. prosinca 1992., UB se odlučio za češko državljanstvo. Međutim nastavio je boraviti na slovačkom državnom području. Na raspravi je slovačka vlada osim toga navela a da to pritom nisu osporile druge zainteresirane osobe, da je prilikom pristupanja Slovačke Republike i Češke Republike Europskoj uniji 1. svibnja 2004. UB bio zaposlen u osnovnoj školi te je tamo nastavio raditi barem do 2006.
- 14 Dana 17. prosinca 2015. UB je zatražio dodjelu dodatka za sportaše državnih reprezentacija predviđenog Zakonom br. 112/2015 (u daljnjem tekstu: dodatak za sportaše državnih reprezentacija). Nakon što je utvrdio da dotična osoba ne ispunjava uvjet u vezi s posjedovanjem slovačkog državljanstva, predviđen u članku 2. stavku 1. točki (b) tog zakona, zavod za socijalno osiguranje u Bratislavi odbio je taj zahtjev.
- 15 UB je podnio tužbu protiv te odluke pred Krajský súd v Košiciach (Okružni sud u Košicama, Slovačka) navodeći da u odnosu na pravo Unije slovački propis dovodi do diskriminacije na temelju državljanstva i ne uzima u obzir činjenicu da UB već 52 godine ima stalno boravište na slovačkom državnom području.
- 16 Nakon što je ta tužba odbijena, UB je podnio žalbu u kasacijskom postupku pred sudom koji je uputio zahtjev.
- 17 Taj sud je nakon razmatranja pripremljenih akata koji su prethodili donošenju Zakona br. 112/2015 utvrdio da je slovački zakonodavac opravdao svoju odluku da pravo na dodatak o kojem je riječ u glavnom postupku podvrgne posjedovanju slovačkog državljanstva činjenicom da je taj dodatak javno

socijalno davanje, a ne mirovinsko davanje, te je njegov cilj doprinijeti financijskoj sigurnosti vrhunskih sportaša koji su kao slovački državljani predstavljali Slovačku Republiku ili njezine pravne prednike na važnim međunarodnim sportskim natjecanjima. Nadalje, taj zakon nije namijenjen primjeni na sportaše državnih reprezentacija koji su državljani drugih država.

- 18 Ipak, sud koji je uputio zahtjev smatra da dodatak sportašima državnih reprezentacija nema narav samo javnog socijalnog davanja, s obzirom na to da se isplaćuje redovno i paralelno s mirovinom, kako bi se iznos potonje uskladio s iznosima predviđenima člankom 3. točkama (a) do (c) navedenog zakona. S druge strane, prema osobi UB se kao članu reprezentacije timskog sporta postupalo različito u odnosu na njegove suigrače samo zato što za razliku od njih nije slovački državljanin, iako je i on zahvaljujući vlastitim naporima i sportskim sposobnostima doprinio zajedničkom uspjehu reprezentacije.
- 19 U tim okolnostima, Najvyšší súd Slovenskej republiky (Vrhovni sud Slovačke Republike) odlučio je prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Mogu li se, u okolnostima glavnog postupka, članak 1. točka (w), članak 4. i članak 5. Uredbe [br. 883/2004], kada ih se tumači zajedno s pravom na davanja socijalne sigurnosti i na socijalne povlastice, koje je utvrđeno u članku 34. stavcima 1. i 2. [Povelje], tumačiti na način da im se protivi primjena odredbe nacionalnog zakonodavstva u skladu s kojom slovačko tijelo za socijalno osiguranje uzima u obzir državljanstvo podnositelja zahtjeva kao temeljni uvjet za ostvarenje prava sportaša državnih reprezentacija na dodatak na starosnu mirovinu, iako je dio nacionalnog propisa također i drugi zakonski uvjet, to jest članstvo u reprezentaciji pravnih prednika Slovačke Republike, uključujući Čehoslovačku Socijalističku Republiku?”

O prethodnom pitanju

- 20 Svojim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti želi znati treba li članak 1. točku (w) i članke 4. i 5. Uredbe br. 883/2004, u vezi s člankom 34. stavcima 1. i 2. Povelje, tumačiti na način da im se protivi propis države članice kojim se pravo na dodatak uspostavljen u korist određenih vrhunskih sportaša koji su predstavljali tu državu članicu ili njezine pravne prednike, na međunarodnim sportskim natjecanjima, uvjetuje osobito time da podnositelj zahtjeva posjeduje državljanstvo navedene države članice.
- 21 Kako bi se odgovorilo na to pitanje, valja najprije provjeriti spada li dodatak poput onog u glavnom postupku u materijalno područje primjene Uredbe br. 883/2004.
- 22 U tom pogledu, valja podsjetiti da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, kad je riječ o razlikovanju između davanja koja ulaze u područje primjene Uredbe br. 883/2004 i onih koja su iz nje isključena, valja naglasiti da se ta razlika u biti temelji na sastavnim elementima svakog davanja, osobito ciljevima i uvjetima njegove dodjele, a ne na činjenici da se nacionalnim zakonodavstvom davanje kvalificira davanjem iz sustava socijalne sigurnosti (presuda od 25. srpnja 2018., A (Pomoć osobi s invaliditetom), C-679/16, EU:C:2018:601, t. 31. i navedena sudska praksa).
- 23 Tako se davanje može smatrati davanjem iz sustava socijalne sigurnosti ako je, s jedne strane, dodijeljeno korisnicima na temelju zakonski definirane situacije, a ne na temelju pojedinačne i diskrecijske ocjene osobnih potreba, te ako se, s druge strane, odnosi na jedan od rizika izričito navedenih u članku 3. stavku 1. Uredbe br. 883/2004 (presuda od 25. srpnja 2018., A (Pomoć osobi s invaliditetom), C-679/16, EU:C:2018:601, t. 32. i navedena sudska praksa).
- 24 S obzirom na kumulativnu narav dvaju uvjeta navedenih u prethodnoj točki, ako samo jedan od njih nije ispunjen, predmetno davanje nije obuhvaćeno područjem primjene Uredbe br. 883/2004 (presuda od 25. srpnja 2018., A (Pomoć osobi s invaliditetom), C-679/16, EU:C:2018:601, t. 33.).

- 25 Kad je riječ, osobito, o drugom uvjetu, valja ispitati odnosi li se davanje poput onog u glavnom postupku na jedan od rizika izričito navedenih u članku 3. stavku 1. Uredbe br. 883/2004.
- 26 U pogledu osobito kvalifikacije socijalnog davanja davanjem za slučaj starosti u smislu članka 3. stavka 1. točke (d) te uredbe, Sud je pojasnio da se takvim davanjem može smatrati doplatak koji se isplaćuje isključivo korisnicima osobne mirovine i/ili mirovine za nadživjele osobe, čiji su izvori financiranja isti kao oni predviđeni za financiranje starosne i obiteljske mirovine i koji prati starosnu mirovinu te kojim se korisnicima omogućava da zadovolje svoje potrebe jamčenjem financijskog dodatka (vidjeti u tom smislu presude od 20. siječnja 2005., Noteboom, C-101/04, EU:C:2005:51, t. 25. do 29. i od 16. rujna 2015., Komisija/Slovačka, C-361/13, EU:C:2015:601, t. 56.).
- 27 U predmetnom slučaju, najprije valja navesti da iako je jedna od svrha dodatka sportašima državnih reprezentacija „pružiti financijsku sigurnost sportašima”, kako je izričito navedeno u članku 1. Zakona br. 112/2015, iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da je razlog postojanja tog dodatka odati priznanje ograničenom broju vrhunskih sportaša za iznimne napore i izvanredne rezultate postignute na određenim međunarodnim sportskim natjecanjima. Bitna svrha navedenog dodatka je stoga nagraditi njegove primatelje za sportske uspjehe koje su postigli kao članovi reprezentacije svoje države.
- 28 Potom, zbog te bitne svrhe, kao prvo, taj dodatak financira izravno država, izvan sredstava državnog sustava socijalne sigurnosti, i to neovisno o doprinosima primatelja dodatka te da se on, s druge strane, ne isplaćuje svim sportašima koji su sudjelovali na takvim natjecanjima, već samo vrlo ograničenom broju njih koji su na natjecanjima osvojili određene medalje.
- 29 Naposljetku, iako je maksimalni iznos dodatka u glavnom postupku ograničen s obzirom na eventualnu starosnu mirovinu koju korisnik prima iz drugih izvora, isplata tog dodatka nije uvjetovana pravom korisnika na takvu mirovinu, već samo zahtjevom koji on u tom smislu podnese.
- 30 Iz toga slijedi da se dodatak poput onog u glavnom postupku ne može smatrati davanjem za slučaj starosti i da se stoga on ne odnosi ni na jedan od rizika izričito nabrojanih u članku 3. stavku 1. Uredbe br. 883/2004.
- 31 Iz navedenog proizlazi da drugi uvjet naveden u točki 23. ove presude nije ispunjen.
- 32 Nadalje, budući da taj dodatak ne obuhvaća nijedan od rizika koji odgovaraju granama socijalne sigurnosti iz članka 3. stavka 1. Uredbe br. 883/2004, da nije namijenjen isključivo osiguranju posebne zaštite osoba s invaliditetom i da, u svakom slučaju, nije nabrojen u prilogu X. toj uredbi, on se ne može smatrati ni posebnim nedoprinosnim novčanim davanjem, u smislu članka 70. navedene uredbe.
- 33 S obzirom na prethodno navedeno, dodatak poput onog u glavnom postupku nije obuhvaćen područjem primjene Uredbe br. 883/2004.
- 34 U tim okolnostima, nije potrebno razmotriti pitanje u pogledu članka 34. stavaka 1. i 2. Povelje.
- 35 Međutim, valja podsjetiti da je, u okviru suradnje između nacionalnih sudova i Suda ustanovljene u članku 267. UFEU-a, na Sudu da nacionalnom sucu pruži koristan odgovor na temelju kojega će moći riješiti predmet u kojem vodi postupak. U tom smislu Sud mora, ako je to potrebno, preoblikovati postavljena pitanja. Naime, zadaća je Suda tumačiti sve odredbe prava Unije koje su nacionalnim sudovima potrebne za rješavanje sporova koji se pred njima vode, čak i ako te odredbe nisu izričito navedene u pitanjima koja su ti sudovi uputili Sudu. U tom pogledu Sud može iz svih podataka koje je dostavio nacionalni sud, a osobito iz obrazloženja odluke kojom se upućuje prethodno pitanje, izabrati pravila i načela prava Unije koje treba tumačiti uzimajući u obzir predmet spora (presuda od 16. srpnja 2015., Abcur, C-544/13 i C-545/13, EU:C:2015:481, t. 33. i 34. i navedenu sudsku praksu).

- 36 U predmetnom slučaju, iako je sud koji je uputio zahtjev Sudu formalno postavio pitanje samo o tumačenju Uredbe br. 883/2004, valja, kao što je to sugerirala Komisija, ispitati treba li Uredbu br. 492/2011, osobito njezin članak 7. stavak 2., tumačiti na način da joj se protivi propis države članice poput onog u glavnom postupku.
- 37 Naime, kao što je navedeno u točki 13. ove presude, odgovarajući na pitanje koje je Sud postavio na raspravi, slovačka vlada je pojasnila da je prilikom pristupanja Slovačke Republike i Češke Republike Uniji UB bio zaposlen u osnovnoj školi te je tamo nastavio raditi barem do 2006.
- 38 Međutim, članak 45. stavak 2. UFEU-a predviđa da slobodno kretanje radnika podrazumijeva ukidanje svake diskriminacije na temelju državljanstva među radnicima iz država članica u vezi sa zapošljavanjem, primicima od rada i ostalim uvjetima rada i zapošljavanja (presuda od 15. prosinca 2016., Depesme i dr., C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, t. 34. i navedena sudska praksa).
- 39 Osim toga, članak 7. stavak 2. Uredbe br. 492/2011 poseban je izraz pravila o jednakom postupanju, zajamčenog u članku 45. stavku 2. UFEU-a, u specifičnom području dodjele socijalnih povlastica te se mora tumačiti na isti način kao i potonja odredba (presuda od 15. prosinca 2016., Depesme i dr., C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, t. 35. i navedena sudska praksa).
- 40 U skladu s člankom 7. stavkom 2. Uredbe br. 492/2011, radnik koji je državljanin države članice uživa jednake socijalne i porezne povlastice na državnom području drugih država članica kao domaći radnici.
- 41 Sud je utvrdio da ta odredba ide bez razlike u prilog kako radnicima migrantima koji imaju boravište u državi članici domaćinu tako i pograničnim radnicima koji, premda obavljaju plaćenu djelatnost u potonjoj državi članici, imaju boravište u drugoj državi članici (presude od 15. prosinca 2016., Depesme i dr., C-401/15 do C-403/15, EU:C:2016:955, t. 37. i od 10. srpnja 2019., Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582, t. 24.).
- 42 Isto tako, Sud je već presudio da se radnik koji je obavljao plaćenu djelatnost u državi članici domaćinu prilikom pristupanja Uniji njegove države članice podrijetla i koji je nastavio obavljati takvu djelatnost nakon tog pristupanja može, od datuma navedenog pristupanja, pozivati na članak 7. stavak 2. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1612/68 od 15. listopada 1968. o slobodi kretanja radnika u Zajednici (SL 1968., L 257, str. 2.), čiji je tekst preuzet u članku 7. stavku 2. Uredbe br. 492/2011, osim ako prijelazni režim predviđen aktom o pristupanju određuje drugačije (vidjeti u tom smislu presudu od 27. rujna 1989., Lopes da Veiga, 9/88, EU:C:1989:346, t. 9., 10. i 19.).
- 43 U tom pogledu, od pristupanja Slovačke Republike i Češke Republike Uniji 1. svibnja 2004., sloboda kretanja radnika primjenjuje se u načelu u potpunosti na češke državljane koji rade u Slovačkoj, u skladu s člankom 24. Akta o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike Europskoj uniji (SL 2003., L 236, str. 33.) i točkom 1.1. njegova Priloga V., osim ako u prijelaznim odredbama predviđenim u točkama 1.2. do 1.14. navedenog priloga nije određeno drugačije. Budući da članak 7. stavak 2. Uredbe br. 1612/68 nije predmet takvih prijelaznih odredbi, ta se odredba primjenjuje, u pogledu navedenih čeških državljana, od 1. svibnja 2004. (vidjeti analogijom presudu od 27. rujna 1989., Lopes da Veiga, 9/88, EU:C:1989:346, t. 9.).
- 44 Posljedično tomu, članak 7. stavak 2. Uredbe br. 492/2011 ide u korist i radnika poput osobe UB koji se, iako nije promijenio svoje boravište, našao, zbog pristupanja Uniji države čiji je državljanin i države na čijem području se nalazi njegovo boravište, u položaju radnika migranta.
- 45 Valja stoga provjeriti je li dodatak sportašima državnih reprezentacija, poput onog u glavnom postupku, obuhvaćen pojmom „socijalna povlastica” u smislu članka 7. stavka 2. Uredbe br. 492/2011.

- 46 U tom pogledu, upućivanje u toj odredbi na socijalne povlastice ne može se usko tumačiti (vidjeti u tom smislu presude od 30. rujna 1975., *Cristini*, 32/75, EU:C:1975:120, t. 12. i od 17. travnja 1986., *Reed*, 59/85, EU:C:1986:157, t. 25.).
- 47 Naime iz cilja jednakosti postupanja koji se nastoji postići člankom 7. stavkom 2. Uredbe br. 492/2011 proizlazi da pojam „socijalna povlastica” koji se tom odredbom proširuje na radnike državljanke drugih država članica obuhvaća sve povlastice koje se, na temelju ugovora o radu ili ne, općenito priznaju radnicima državljanima, prije svega zbog njihova objektivnog svojstva radnika ili same činjenice njihova boravka na državnom području, pri čemu proširenje te povlastice na radnike državljanke drugih država članica može olakšati njihovu mobilnost unutar Unije (vidjeti u tom smislu presude od 17. travnja 1986., *Reed*, 59/85, EU:C:1986:157, t. 26.; od 12. svibnja 1998., *Martínez Sala*, C-85/96, EU:C:1998:217, t. 25., i od 15. rujna 2005., *Ioannidis*, C-258/04, EU:C:2005:559, t. 35.) i stoga njihovu integraciju u državu članicu domaćina.
- 48 Kao što je Sud već presudio, takve povlastice su osobito naknada za nezaposlenost namijenjena mladima koji su upravo završili školovanje i traže svoj prvi posao (vidjeti u tom smislu presudu od 15. rujna 2005., *Ioannidis*, C-258/04, EU:C:2005:559, t. 34.), naknada za školovanje radnikova djeteta (vidjeti u tom smislu presudu od 12. svibnja 1998., *Martínez Sala*, C-85/96, EU:C:1998:217, t. 26.), mogućnost da udovica i maloljetna djeca radnika migranta ostvaruju pravo na snižene cijene željezničkog prijevoza koje se primjenjuju na velike obitelji (vidjeti u tom smislu presudu od 30. rujna 1975., *Cristini*, 32/75, EU:C:1975:120, t. 13.), mogućnost da se optuženik, koji je radnik, koristi jednim od jezika raspoloživih stanovnicima neke općine države članice domaćina (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 1985., *Mutsch*, 137/84, EU:C:1985:335, t. 16. i 17.), ili nadalje mogućnost da radnikov izvanbračni drug, koji nije državljanin države članice domaćina, može u njoj boraviti s radnikom (vidjeti u tom smislu presudu od 17. travnja 1986., *Reed*, 59/85, EU:C:1986:157, t. 28.), s obzirom na to da sve te mjere mogu doprinijeti integraciji radnika migranta u zemlju domaćina i stoga ostvarenju cilja slobode kretanja radnika.
- 49 Isto tako, valja priznati da mogućnost da radnik migrant bude na jednakoj osnovi kao i radnici državljanin države članice domaćina nagrađen za izvanredne sportske rezultate koje je postigao u reprezentaciji te države članice ili njezinih pravnih prednika, može doprinijeti integraciji tog radnika u navedenu državu članicu i stoga ostvarenju cilja slobode kretanja radnika.
- 50 To tumačenje ne može se dovesti u pitanje presudama od 31. svibnja 1979., *Even* i *ONPTS* (207/78, EU:C:1979:144), i od 16. rujna 2004., *Baldinger* (C-386/02, EU:C:2004:535), što je u suprotnosti s očitovanjima slovačke vlade na raspravi.
- 51 Doista, u tim presudama Sud je presudio da davanja dodijeljena bivšim borcima nesposobnima za rad zbog sudjelovanja u ratu ili bivšim ratnim zatvorenicima koji su dokazali da su dulje boravili u zarobljeništvu, kao znak državnog priznanja izdržanih nedaća, nisu obuhvaćena, u obliku u kojem su isplaćivana kao protučinidba za usluge koje su pružili svojoj zemlji, pojmom „socijalna povlastica” u smislu članka 7. stavka 2. Uredbe br. 1612/68, čak i ako su podnositelji zahtjeva za takve naknade bili radnici migranti. Dakle, te naknade nisu doprinosile integraciji tih radnika u državu članicu domaćina.
- 52 Nasuprot tomu, svrha dodatka u glavnom postupku je nagraditi vrhunske sportaše koji su predstavljali državu članicu domaćina ili njezine pravne prednike na međunarodnim sportskim natjecanjima i osvojili značajne rezultate. Učinak tog dodatka konkretno nije njegovim primateljima samo pružiti financijsku sigurnost čija je svrha, osobito, nadoknaditi izostanak punog sudjelovanja na tržištu rada tijekom godina posvećenih bavljenju vrhunskim sportom, već i prije svega osigurati im određeni društveni ugled zbog sportskih rezultata koje su postigli kao članovi takve reprezentacije. Činjenica da radnik migrant ostvaruje taj ugled koji uživaju i državljanin države članice domaćina koji se nalaze u istoj situaciji, odnosno koji su osvojili medalje za isti tim na timskim sportskim natjecanjima, može olakšati integraciju navedenim radnicima migrantima u društvo te države članice. Osim toga, Sud je

već prepoznao izrazitu društvenu važnost sporta u Uniji, osobito amaterskog sporta, odraženu u članku 165. UFEU-a te ulogu tog sporta kao čimbenika integracije u društvo države članice domaćina (vidjeti u tom smislu presudu od 13. lipnja 2019., TopFit i Biffi, C-22/18, EU:C:2019:497, t. 33.).

53 Iz toga slijedi da je dodatak poput onog u glavnom postupku obuhvaćen pojmom „socijalna povlastica” u smislu članka 7. stavka 2. Uredbe br. 492/2011, tako da država članica koja takav dodatak dodjeljuje svojim domaćim radnicima ne može odbiti dodijeliti takav dodatak radnicima državljanima drugih država članica a da ne počini diskriminaciju temeljenu na državljanstvu, koja je zabranjena tom odredbom.

54 S obzirom na sve navedeno, na prethodno pitanje valja odgovoriti da:

- članak 3. stavak 1. točka (d) Uredbe br. 883/2004 mora se tumačiti na način da dodatak koji se isplaćuje određenim vrhunskim sportašima koji su predstavljali državu članicu ili njezine pravne prednike na međunarodnim sportskim natjecanjima nije obuhvaćen pojmom „davanje za slučaj starosti” u smislu te odredbe te je stoga isključen iz područja primjene te uredbe;
- članak 7. stavak 2. Uredbe br. 492/2011 valja tumačiti na način da mu se protivi propis države članice kojim se pravo na dodatak uspostavljeno u korist određenih vrhunskih sportaša koji su predstavljali tu državu članicu ili njezine pravne prednike na međunarodnim sportskim natjecanjima, podvrgava među ostalim uvjetu da je podnositelj zahtjeva državljanin navedene države članice.

Troškovi

55 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (treće vijeće) odlučuje:

1. **Članak 3. stavak 1. točka (d) Uredbe (EZ) Europskog parlamenta i Vijeća br. 883/2004 od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti mora se tumačiti na način da dodatak koji se isplaćuje određenim vrhunskim sportašima koji su predstavljali državu članicu ili njezine pravne prednike na međunarodnim sportskim natjecanjima nije obuhvaćen pojmom „davanje za slučaj starosti” u smislu te odredbe te je stoga isključen iz područja primjene te uredbe.**
2. **Članak 7. stavak 2. Uredbe (EU) br. 492/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o slobodi kretanja radnika u Uniji valja tumačiti na način da mu se protivi propis države članice kojim se pravo na dodatak uspostavljeno u korist određenih vrhunskih sportaša koji su predstavljali tu državu članicu ili njezine pravne prednike na međunarodnim sportskim natjecanjima, podvrgava među ostalim uvjetu da je podnositelj zahtjeva državljanin navedene države članice.**

Potpisi